

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stano po pošti prejeto ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
1/2 " . . . . . 10 "
1/3 " . . . . . 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.
„SOČA“ ima naslednje izdajateljstvo: Ob moškem
Kazipot p. Goriskem in Gradiščan. kem“ in dvakrat
Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“.
Narodno sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
7 l. nadstr. v „Goriski Tiskarni“ A. Gabršček.
Narodila brez doposlane naročnine se ne oziramo.
Oglasi in poslanice se računajo po Petič-vrstah če
11:1: 6 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
sta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. —
Klame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
liko in vsebino oglasov odlašamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. P. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja
v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
Narodnina in oglase je plačati loco Gorica.
Dopisi naj se pošiljajo je uredništvu.
Narodnina, reklamacije in drugo reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le
upravnistvu.
„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak
petek in stano vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1:60.
„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-ko tobakarnah: J. Afrič, Gle-
dališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger,
Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen,
Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Illovaški, na Goriščeku;
Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Laban, tek,
Jos. Verdi 1; Ana Pleško, Pol. ulica; Iv. Presel,
Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sar-
dagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni
kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni
Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — „Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Avtoriteta na vse kriplje.

Vedel sem, da dobim na svoj članek o
Tumovstvu in dermatizmu odgovor;
vedel sem tudi, kakšen odgovor dobim.
Dobil sem pričakovanje me ni varalo. Dobil
sem odgovora dosti v zadnjih dveh šte-
vilkah »D. L.«; ampak ta odgovor le do-
kazuje to, kar sem trdil v svojem prvem
članku.

Kopica akademikov si prisvaja odlo-
čitveno sodbo o raznih teorijah, ki so se-
veda vse grozno neumne, če se jih pri-
merja z njihovo lastno duševno višino;
prve za Dermoto in Tumo in pravijo
kljub temu, da žvižgajo na vsako avtorite-
to; da so torej nekaki duševni revolu-
cionarji, Bakuninovci ali kaj takega. In
sem gospodom specijelno sem posvetil
svoj drugi članek z enakim naslovom.

In v prvem članku? Naj mi bo do-
voljeno »izjecljati« še nekaj malega: Re-
vizijonizem gre za tem, da se ublaži umet-
no poostreno nasprotje med delavskim in
malomeščanskim slojem, da se malomeš-
čanski sloj odtegne kapitalističnemu raz-
redu in ga pritegne proletarskemu, nade-
va, da se ne zagovarja razrednega »boja«
da se nasprotij, v kolikor se pojavljajo,
ne postruje, marveč da se ta nasprotstva
ublažuje; da socialna demokracija v po-
litični nastopi združena z levim krilom
malomeščanskih strank, seveda ne da bi iz-
ubila svojo samostojnost, ali pa postala.
Kakor se izražate o N. D. O., dekla raznih
kapitalističnih, buržoaznih teženj. Nadalje
zahteva revizijonizem narodno oziroma
narodnostno obrambo, torej narodnostni
boj, ali bolje, delo; to bi naj bil toj slabej-
šega proti močnejšemu, zatiranega proti
titaratelju, Slovencev proti Nemcu in Ita-
ljanu. Ta narodnostni boj ni samo živi-
goven, ampak splošno kulturn: Razeza
ne na arade, šole itd. in na gospodarsko
polje. — da, ravno na gospodarskem polju
je akuten. Tudi tu mora biti mednarodna
socialna demokracija »narodna«, četudi
je šovinistična.

Ker ne znam drugače izraziti svojih
misli, ko s citati, kakor mi to očitajo gg.
druugi, priporočam Masaryka: Grund-
rissen des Marxismus, odstavek o narod-
nosti, kjer navaja v dokaz »narodnosti«

soc. demokracije narodnostni boj Flamcev
proti Francozom; nadalje priporočam v
uvaževanje Leuthnerjeve članke »Herren-
volk & Pöbelvolk«, »Umlernen«, in »National
& International« v »Sozialistische
Monatshefte«, nadalje Bernsteinov članek
»Internationale Politik der Sozialdemo-
kratie« istotam, kjer poziva Bernstein
na narodnostno obrambo Nemcev proti
gospodarskim težnjam angleškega jingo-
izma in ruskega panslavizma.

Vzemimo slovenske razmere; Ali ni
tudi ravno pri nas pred vsem treba za-
nesti narodno zavest med slovensko de-
lavstvo? Kdo pa hoče, da bi se delavci
raznih narodnostij radi iste med seboj
klali? Ampak to hočemo, da se bodo svo-
je narodnosti zavedali, pri vseh uradih
zahtevali v naših krajih naš jezik; upeljali
slovenščino in jej priborili mesto domače-
ga jezika pri vseh bolniških blagajnah, de-
lavskih zavarovalnicah itd., da bodo sno-
vali produktivne in distributivne gos-
podarske, delavske, kmečke, malomeščanske
zadruga, ki bi koristile le našim delav-
cem, kmetom malomeščanom, v katerih se
bo slovensko uradovalo itd. in katere bi,
v kolikor morajo kriti svoje potrebe pri
kapitalistu, upoštevale pri tem našega ka-
pitalista; da bi enake cilje zasledovala
soc. demokracija v občinskih zastopih, ki
so v njenih rokah, s kratka, hočemo, da je
naša soc. d. ozir. naše delavstvo toliko na-
rodno, kolikor je to n. pr. nemško, in ko-
likor povdarjata svoje Nemštvo Bernstein,
Leuthner, Schippel, Pernerstorier in dru-
gi. Veliko bolj, kot drugi narodi, rabimo
tako socialno demokracijo, tako demo-
kratično stranko z jasnim gospodarskim
in političnim programom ni Slovenci, obko-
ljeni od treh strani od sovražnih, imperia-
lističnih narodov, živeči pod nemško na-
cionalno ali pa laško-kamoristično vladjo,
po veliki večini usuznjeni reakciji, malo-
mestnim razmeram in nazorom in rimske-
mu gospodstvu z vsemi pritisklinami in
vsem impotentnim štreberstvom. Mi rabi-
mo torej tako močno, smotreno narodno
internacionalno, ki bi branila vse naše pra-
vice, gospodarske, jezikovne, politične, ki
bi vzela v krepko roko iniciativno k temu
in res vzgajala narod, ljudstvo, delavstvo,
bre ozira na majhno število reakcionarjev
raznih barv.

A pridejo listi »Rudeči prapor« in
»Del. list« in drugi in reko: »Mi delav-
ci se moramo boriti proti kapitalu in si do-
biti pravico do dela; pride rdeče solnce
bodočnosti; pred toliko in toliko leti smo
šli na barikade in kri je tekla. Proč z li-
beralci! Narodnjakarji! Sleparijo, žro
za narod! Ljubezen, enakost, bratstvo!
Nočemo boja! Živimo skupaj, proletarci
smo vsi, hočemo kruha, proč s tirani! Li-
beraloni, N. D. O., Hribar, Gabršček, dr.
Puc, dr. Mandič, proč, hinavci; narod-
njakarji, kapitalisti, meščani, ogoljufati ho-
čete, sleparite, zavajate« itd. To je po-
litični katekizem in enkratena jugoslovan-
ske socialne demokracije. Hočete cita-
tov? Tako vzgajajo ljudstvo. Pri tem
pa vidimo, da so vse naše bolniške
blagajne, dasi v rokah socialnih demo-
kratov, enojezične; slovenščina nima
tu mesta. To je v Gorici, v Trstu, v Celju,
Mariboru. Povsod nemščina ali laščina.
Laške in nemške kamoristične klike agi-
tirajo edino za te blagajne in zavarovalni-
ce; če zahtevamo najenostavnejši demo-
kratizem — demokratizem jezika, nas
»soc. demokrati« psujejo, da smo »narod-
njakarji«, »liberalci«, nestrpneži in hujska-
či, in s tem je dokazano vse.

Dalje: Avstrijska socialna demokra-
cija je sprejela brnski narodnostni pro-
gram, in zahteva, da se da avstrijskim
narodom avtonomija. Sama socialna de-
mokracija pa ni avtonomično, mar-
več centralistično organizirana, na
kvar manjšim, posebno slovanskim naro-
dom, — najbolj na kvar Slovincem. Kajti
Če bi so si že zdavnaj organizirali svojo
lastno separatistično soc. dem. strokovno
organizacijo. Naša soc. demokracija je le
na videz avtonomna v Gorici in Trstu,
prav nič, tudi na videz ne, pa na Štajer-
skem ali Koroškem; kjerkoli je le en Ne-
mec ali en Laš poleg, pa gre vsa avtono-
mija k vragu. Tam bi imeli naši socialis-
tični preroki dovolj dela, dovolj prostora
za izvajanje praktičnega programa soci-
jalne demokracije. Ali kaj drugega je go-
voriti, kaj drugega storiti.

Pri nas vidimo lep fakt: Jugoslovan-
ska socialna demokracija se ne ravna po
načelih socialne demokracije, marveč s
svojim postopanjem pomaga radi nesoli-
darnosti z ostalimi strankami našim na-

sprotnikom: laškim in nemšk. liberalcem.
(Glej čudno soglasje nemškoimperiali-
stičnega v pokvarjeni slovenščini pisa-
nega »Štajerca« ter socialnodemokratič-
nih listov! (Ah, oprostite! že zopet —
citiram!)

Pa pride g. dr. Dermota z »Našimi za-
piski«. Ali kaj drugega so teoretični »Naši
zapiski«, ki uveljavljajo opravičeni
kriticizem, in kaj drugega je lajanje in
zaganjanje v dnevnikih časopisih. Ali ni to
nedoslednost, kakor piše dr. Dermota v
»Naših zapiskih«, in kakor piše v »Del.
Listu«? Ali ni to žalostno, če dr. D. gori
v »Naših zapiskih« domovinske ljubezni,
čiste, neskvajene z dobičkaželjnostjo, v
»Del. L.« pa se zaganja v vse vprek in
govori o »rdečem solncu«, in o »narod-
njakarjih«. To je dermatizem, — če hoče
g. dr. Dermota svoje teoretično znanje
tako — kastrirati, in se še potem postavlja
za nekako višje bitje, ki ve več, nego vsi
drugi. Nobena nezmotljivost ni dobra. Če
pa dober teoretik postane slab, a zagri-
zen in fanatičen praktik, ki psuje, pomiluje
in zaničuje, kadar mu drugi argumenti
zmanjkajo, — potem dobimo figuro, ka-
koršno igra dr. Dermota s svojimi članki
v Del. Listu.

V tistih petih člankih, s katerimi od-
govarjajo g. sodrugi na moja izvajanja, je
dokaj plitvosti. Ker si drugače ne znajo
pomagati, skušajo me smešiti: Mladi
Vladko, stenograf, gospodič, bodi priden,
bilo bi smešno, spisal je komentar, v gla-
vici je tema, citira etc. etc. (O joj, že zo-
pet citiram!) Na tako argumentacijo je
težko odgovarjati. Človek se nasmeji, za-
mahne in reče lakonično: »Má!« Na to po-
lje vam ne bom sledil, da si lahko. Mislim
le, da je tudi g. dr. Dermota moj prvi čla-
nek o dermatizmu prav dobro razumel, in
da se je le vednega napravil. Nacht
mu s s es sein, tudi če ni.

Ampak nekaj je v Vaših odgovorih:
V dokazovanju se držite pristno narodnih,
slovenskih načinov dokaza, s katerimi se
užene vsako, na videz še tako podprto tr-
ditev v kozji rog. Prvi dokaz je: Ti si
mlad, tega ne razumeš. Prepričevalen do-
kaz. Drugi je: »Ti si liberalci!« To je ja-
ko »kraftno« dokazilo, s katerim ste me
že na pol ubili in spravili ob kredit. Če re-
čem, da se Detelove povesti zelo čedno či-

Švanda dudak.

Pravljica. Spisal Jaroslav Vrblický.

Poglavje I.

Zbor gostov. Godec, igray nam na dud! Se!
(Moški zbor.)
Malo so tu pomudi se!
Godi nam! Šli so ravno v klet.
Piva prinesli od čepa spet.
Godi nam! Godi nam!
Zadnjič igray so za kratok čas!
Skok na skok, bok na bok mičo nas!
Godec, igray nam na dud! Se!
Godi nam! Godi nam!
Tobi napili bi tudi se.

Švanda. Hvala sosedje, fantje mladi!
Vem, da me imate radi.
Gosti pa so mi ne di!
K Mariji sem se objubil.
Prva je za Bogom ta.
In če ne bi je poljubil,
Ne zaspal bi do rana.
Dajte, da grem,
Piti ne smem!
Saj je koža mojih dud!
Itak vsa razklana.
Oh, dajte, da grem;
Piti ne smem!
Ne zaspal bi do rana!

Zbor. Daj si reči, zični gosti!
Eno polko, pa bo dosti!

Švanda. Noč je temna v logu, v gosti
In čus je, da grem.
Dajte, da grem;
Piti ne smem!
Ne zaspal bi do rana!

Zbor. Smeha, Sale danes nečes.
Lahko, Švanda, k vragu stečes!
Še igray! Še igray!
Godec, igray nam na dud! Se!
Malo so tukaj pomudi se!
Godi nam! Godi nam!
Smeha, Sale danes nečes.
Lahko, Švanda, k vragu stečes!

Švanda. K Mariji sem se objubil,
Prva je za Bogom ta.
Ko bi je ne poljubil,
Ni se spati mi ne da.
Dajte, da grem! Oh dajte, da grem!
Piti, ne, piti ne smem!
Še igray! Še igray!
Lahko, Švanda, k vragu stečes!
Mi pa bomo pili v tem!

Poglavje II.

(Temna noč, pusta krajina, na razpotju vislice. Švanda
sam. Pozrejo tujee.)
Švanda. Kako to pot me često
Je guala želja v vas;

Za svojo greš nevesto,
O, tak ne moti glas!
Ljubezen naju bila
Je kakor v popju evoč.
Ko golobica mila,
Ki spne se prvič v svet.
Na popje pade slana,
Da skloni se mrtvo,
Ljubezen bo končana,
Ko sem ubog tako.
In golobica s hoje
Ugrabi kragulj se.
Greš do neveste svoje.
A glas je varal te!

Tujec. Hola, deško, nehaj teči!
Morda mi utegnoš reči,
Kje je tista krema, kjer
Gode Švanda ta večor?

Švanda. Jaz sem Švanda, gost ponočni.
A za ples mi ni poskočni.

Tujec. Ni za zlato ne igrayš?

Švanda. Kje pa zlatov kaj imaš?

Tujec. Sto se v kapi jih zablisne,
Ko ti roka dud stisne.
Malo strani, bliže horu
Shod imajo v črnem dvoru.
A zaspalo le pri kvartah beži nam čas.
Dudi, dudi, dudi, dudi to je kaj za nas!

Švanda. To se vidi v temni noči!

Tujec. Nekaj stopinj se potrud;

Švanda. Ni se mi braniti moči!
Kolik glas in kolik soj!
Ljuba spravi se z menoj!
Torej naglo k boku dud,
Z vami grem, prijatelj, k vam!

Tujec. Nekaj so stopinj potruči,
Koder zid se beli tam!

Švanda. To so sveti v temni noči!
Oh, ni se mi braniti moči!
Kolik glas in kolik soj!
Ljuba spravi se z menoj,
Spravi se dekle z menoj!

Poglavje III.

(Soba v črnem dvoru. Družba občeencev igra karto.
Tujec vstopi z dudakom.)

Tujec. Strani kvarte! Dudak sem prihaja,
To je prvi vsega kraja!
Več ne bo so dalo vam sedeli,
Ko prič- njegove dud! poti.

Zbor občeencev. Zdrav, č. varš, sodi v kot!
Kar utegnil bi zaznati.
Ni z očmi ne treni tod!
Kupona ti v kapo zlati
Naši bodo vprek prišli.
Kje pa bi plesalko vzeli?
Toh bo dosti tu in tam,
Ko zagode Švanda nam.

tajo, pa me ovržete z dokazno figuro: Ti si liberalec. (Oprosite, to je bil namreč citat!) Tako tudi glede mojega članka: »Ti si liberalec in dr. Puc in Gabršček sta liberalca! Molči!« Jaz grem in molčim. Dokazali so mi, da sem mlad, da tega ne razumem in da sem liberalec. In tako so ovrgli moje trditve in stoje tu v svoji glori kot zmagovalci, oni, ki so stari, ki niso liberalci in ki vse razumejo.

Poglejte nadalje te avtoritete: Diskusijo da odklanjam. Obrnili ste se na napačno adresno. Rekel sem svoj čas osebno g. dr. Dermoti, da jaz nikdar pri eventualnih svojih predavanjih ne odklanjam diskusije. Ker je pa odbor Z. N. D. kot prireditelj predavanj sklenil, da se diskusije radi tega ne pripusti, ker je notorično, da dr. D. ali pa dr. Tuma diskusije željno čaka, in sicer ne z namenom, »razbistriti pojme,« marveč poslušalcem usiliti svoje nazore in obenem s svojo priznano rutino zaslepi ti poslušalce, to je, jim dati mesto zlata nekaj blestečega kritizma, brez praktične vrednosti in brez realne podlage. Morda je bila tudi kaka osebnost vmes, glede tega se nočem spuščati v podrobnosti. Ampak kar se tiče diskusije, vam izjavljam: kadar bom kedaj predaval jaz, bo diskusija svobodna vsakomur. Jaz se je ne boim. Če bi mi pa diskusija od Z. N. D. ne bila dovoljena, — in Z. N. D. kot prirediteljica ima pravico to zabraniti, —raje ne bom predaval. O tem se torej zmenite s kompetentnimi gospodi. Seveda, v prihodnjem Del. listu bo gotovo zopet kaka duhovita opazka, za katero svetujem naslov: »Čujte, čujte,« — ampak to ne bo ženiralo ne Z. N. D., ne mene, ne nikogar drugoga. In glede »nizkotnosti« le poglejte svoj »Delavski list«. In še nekaj: Na hudo duhovit način je povedal v »D. L.« neki sodrug, da sem srečen lastnik in posestnik »šmisa;« obrazložil je tudi sodrugom, kaj to je »šmis.« Izvrstno. Povem mu še par stvari. Nosim namreč tudi »cviker.« Sodrug morda ne vedo, kaj je to: Obrazloži jim torej lahko v obširnem članku pomen cvikerja sodrug g. dr. Dermota. Seveda sem bil tako drzen, da sem takoj posnemal nemške dijake, da sem si omislil cviker. Nadalje imam tudi kurja očesa; sodrugom, ki ne vedo, kaj je to, lahko obrazloži pomen in nalogo kurjih očes g. dr. Dermota in pa njegovi spremljevalci, ki ta kurja očesa zadnji čas malo bolj občutijo, ker sem jim ista v svoji mladostni neizkušeni malo pohodil. Hinc illae lacrimae. V. K.

Se oni ne mara testenin, ki ni še Pekatet okusil!

Vseslovanska konferenca v Petrogradu.

Pretekli dni se je vršila v Petrogradu vseslovanska konferenca. O tej poročamo:

24. t. m. so dospeli v Petrogr. češki delegatje dr. Kramar, Klofač, starosta sokol-

Tujec. Glav, da bi za dež zlati,
Ki ga naša družba da,
V ples in šum in vrišče okrog
Ne zaklical: »Plaćaj Bog!»

Švanda. Že umejem, stiskam duši.

Tenori. Dobro, a pada krepko, nli,
Se spustite gibkih nog!
V ples in skok vsi krog in krog!

Peklenški raj.

Moški zbor. Ob živigarju v nočnem vrišču
(Obesenci). Vešč sto jaha na metlišču.

Kolik v zraku je brlzig
In nad mlinom vrisk in pisk!
Sova vpije, z ujo skovir,
V okno bje netopir,
Kolik ples in kolik dir!
Vse se suče v glasnem vrišču,
Čudna vibra tu in tam.
Ve na kozlu in metlišču,
Dobro došče, veščo, nam!

Ženski zbor. Kaj godi se, kaj imate?
(Veselo). Kakor šega je pri naz,
Na m. t. ah šrež skale, trate
Smo letale v nočni čas.

Mešan zbor. Hu! hahu! hahu! hahu!
K trupu trup in roke v bok
Brez miru in skok na skok!
To je dir in zvok na zvok,
Hej, kako zvenči iz dudi!

ske zveze dr. Schreiner, bančni ravniatelj dr. Preis, Paulin in Dürich, hrvatski delegat dr. Tresič-Pavičić, poljska delegata Dmowski in dr. Ridiger in bolgarska delegata S. Bobčev in dr. Ludskanov. Iz Srbije ni bil prišel dotlej še nihče, iz Slavonije 25. t. m. ljubljanski župan Hribar. Na kolodvoru so sprejeli goste razni dostojanstveniki, med njimi predsednik »Kluba občestujonih dejateljev« prof. Krasovskij in grof Vladimir Bobrinski.

Slovanski delegati so bili v Petrogradu slovesno sprejeti. Na kolodvoru je bilo zbranih na stotine ruskih akademikov, ki so ob prihodu slovanskih gostov zapeli himno »Hej Slovani«. Popoldne so bili delegati gostje »Slavjanskega blagotvornega občestva«.

»Slavjansko blagotvornostno občestvo« je priredilo 24. t. m. v častniškem domu na Litejni slavnostni večer v spomin slovanskih blagotvornih delav. Cirila in Metoda. Večera so se udeležili vsi tam bivajoči slovanski gostje in nebroj narodnega občinstva iz vseh slojev. Govorila sta: akademik Sobolevskij o proučevanju slovanskega vprašanja na ruskih višjih šolah in prof. Kulakovskij o »pomenu shoda ruskih slovanskih društev v Petrogradu«. Večer so zaključili s petjem slovanskih narodnih him.

Pod predsedstvom dr. Kramara je bila 26. maja prva seja odseka, izvoljenega na lanski konferenci v Pragi. Govorili so dr. Kramar, Poljak, Dmowski, Miljutin, grof Bobrinski, prof. Pogodin, Klofač, dr. Hljebovickij, Krasovskij, Slavinskij in Lvov. Vsi govorniki so naglašali, da se je v zadnjem času poglobil interes za vseslovansko idejo tako v javnosti kakor v časopisju. Prejšnji večer so slovanski gostje prisostvovali prireditvi petrogradskega »Sokola«.

26. t. m. v seji vseslovanskega kongresa, ki se je vršila pod predsedstvom avstrijskega državnega poslanca Ivana Hribarja, se je razpravljalo o načrtu ustanovitve vseslovanske banke. Hribar je izvajal, da je treba za to temeljne glavnice 50 milij. kron, h kateri bi Čehi prispevali 6 milijonov, Jugoslovani pa 2 in pol milij. Shod je enoglasno priznal potrebo ustanovitve take banke. V začetku bi se moralo ustanoviti banko iz obstoječih sredstev in nje delovanje bi se moralo omejiti na trgovsko in industrijalno delovanje Slovanstva. Sklenilo se je izvoliti komisijo, ki naj izdela temeljna načela za ustanovitev banke.

Prvo sejo slovanskega kongresa je otvoril Kramar z govorom, v katerem se je spominjal zadnjih političkih dogodkov, ter izjavil, da zahteva sedanji, za slovanstvo resen moment pred vsem odkritosrčnost in spoštovanje pred političkimi mejami držav, v koji prebivajo posamezni slovanski narodi.

Čehom se je očitalo, das o pozdravili simpatično aneksijo Bosne in Hercegovine, ter da so zagovarjali idejo avstro-slavizma. Ali avstrijski Slovani pri vseh simpatijah za Srbe niso mogli drugače postopati. Oni niso smeli nastopati kot veleizdajalci, a znali so poleg tega, da Rusija v vprašanju aneksije ne pojde do skrajnosti. Rusija je zasiedovala politiko konfliktov,

V njih vse piska, trobi tudi!
Ko jih stiska,
Godba vriska
Vun iz meha,
Ples ne neha!
Hejsa hej!
S trama pada prah ometa,
Krijo pa nad meča leta!
Oj, to miče, kliče, viče, siče,
Dudi plesati uče se le miče!

Švanda. To so novcev mi natresli!
A kako se bodo nesli?
To Marinki bo veselja kaj;
Za denar vam Bog plačila daj!

Zbor. Hu!

(Vse izgine v peklenški hrup. Dolg premor).

Poglavje IV.

Dani se. Pastirji pozdravljajo novi dan s piskanjem na zvegle, ptički prepovajo. Švanda spi na tramu vislice. Zbor kmetovalcev, idočih na delo.

Marinka. Čakala sem brez uspeha
Ga do zore, o bolešt!
Najina ljubezen neha,
Dudak moj mi je nezvest!
Oj, ljubezen je zbežala
Kot iz gnezda droben ptič!
In s solzo, ki pada žala,
Moja radost pada v nič.
Oh!

ne da bi hotela konflikt. Poledica temu je na čustvu zahvalnosti sloneče zblizanje Avstro-Ogerske na Nemčijo, kakor se nikdar poprej: Kar se tiče avstro-slavizma, to je ideje združenja zapadnih Slovanov na katoliški podlagi, z ostjo proti Rusiji, tedaj ni ta ideja nikakemu Slovanu simpatična in bi bila je opravičena, ko bi Rusija uganjala protislovansko politiko. Potem je dr. Kramar najstrožje obsodil sedanjost poljsko politiko ruske vlade. Poljak Jzuoovski, ki je istotako obsodil, bosansko politiko ruske vlade je izjavil, da je po sedanjem združenju A. O. in Nemčije zgubilo neslovansko gibanje tla.

Vsak slovanski narod mora delati na svojem lastnem ojačevanju. Med galiskimi in ruskimi Poljaki ne obstoji ob vprašanju slovanske solidarnosti za Rusijo nikako popolno sporazumljenje. Grof Bobrinski je zagovarjal stališče ruske družbe v neruskem vprašanju.

Klofač je očital avstrijskim Slovanom neokritosrčnost. Oni bi bili morali izjaviti, da ne žele vojne z Rusijo. Slovanska večina Avstrije mora zahtevati, da Avstrija ne uganja protislovansko politiko. Za sedaj ne obstoji v Avstriji nikaka konstitucija, ampak absolutizem, ki je okrašen s parlamentarizmom. Vsako pomnoženje avstrijskih Slovanov ne znači nikako ojačanje slovanstva, ampak pomnoženje jetnikov nemštva.

Klofačev govor je bil večkrat pretrgan z odobravanjem.

Kot zadnji je govoril poslanec Lvov, ki je videl v razvoju slovenskega demokratizma jamstvo za uresničenje idej prošlega slovanskega kongresa.

Zvečer je bil diner pri sotrudniku »Novojega Vremjena« Stolipinu, bratu ministerkega predsednika Stolipina. O tej priliki so bili slovanski gostje predstavljeni Stolipinu, ki je kazal posebno zanimanje za slovansko banko.

Priponinjamo, da je bil navzoč na tej konferenci tudi g. dr. B. Vošnjak iz Gorice.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Komen, 26./5. 1909. (Na vinsko razstavo in ljudsko veselico!) — Poznate »Drago«? Ne?! To je oni lepi, bajni gozd za Komnom, tam kjer je do sedaj nemoteno peval slavce svojo večno lepo pesem, tam kjer so do sedaj nemoteno skakale veverice v vrtočevih skokih od veje do veje, tam kjer je detel s svojim trdim kljunom z občudovanja vredno močjo trkal po trdih deblih stoletnih hrastov, iskajoč živeča: črvov. Ste-li poslusalši že kedaj šumenje gozda, ki nam pripoveduje o davno minulih časih, kako je živel tod drugi rod, kako se je ta mučil, kako se veselil v srečnih trenutkih v gozdu pod temi hrasti, davnimi pričami ve-

Čakala sem brez uspeha,
Sea do dne mi ni prišel.
Najina ljubezen neha,
Ovet ljubezni je uvel.

Švanda. (s sanjah) To Marinki bo veselja kaj,
Za denar vam Bog plačila daj!

Eden izmed vaščanov. Glejte, glejte, tam nasproti,
Kjer vešala so ob poti.
Ha, ha, ha, ha!
Kaj od smeha sam ne znan!
Ha, ha, ha, ha!
Švanda sedel je na tram!

Moški zbor. Tam sedi in dudi stiska,
Oh, kako to žalno piska!
Švanda, stišiš?
Ha, ha, ha, ha,
Smeh nas ta še pokoneča!
Ha, ha, ha, ha!

Eden izmed vaščanov. Kak vrag te je del na los?
Švanda. Vragom sem igral na ples.
Marinka. Ti si živ, o Bog nebes!
Švanda. Dol mi pomagajte in povem
Vam v gostilni vse potem.

Marinka, Švanda in zbor. Greš li k ljubi stat pod okno,
Da bi svoben bil pri njej,
Naj ni vrag to ne premoči,
Stopaj ravno pot naprej!
Prevel A. Funtok.

selih in žalostnih dni?! Ste-li že čuli iz njegovega šumenja bajne pripovedke naših vilah in rojenicah? Ej one, naše nekdanje, rekel bi polu-boginje, rajate in pevale so v kolu, čudežnem gozdu. Tam v tistem gozdu sameval je poredni škrtat. Tu in mnogo drugoga doznaje se iz skrivne stnega šumenja gozda v tihih popoldanskih in večernih urah. — Neštetokrat sem se divil in vsrkaval sem opojni miris gozda v rajske »Dragi«!

Ali kaka izprememba! Te dni sem prišel kakor običajno popoldne v Drago, a t ne kraljuje več oni večni, tajinstveni mir prišli so delavci s sekirami in marsikater meni tako ljubo in znano deblo, zajučal je in se zgrudilo pod kruto roko teh delavcev ki priredijo prostor za veselo obdobje junija 1909. Tolazim se jedino s tem, da ni je dal stavbeni odsek združenih narodnih društev v Komnu zagotovilo, da se ne poseče ni jednega debila odveč, ampak sam kolikor je neobhodno potrebno za plesišče, oder, paviljone, kioske in drugo. V tem obširnem gozdu ne bo se poznalo to mnogo, a mnogo občudovalcev pridobi naša bajna »Draga.«

Kako šumno vrvenje je postalo od nekaj dni sem, v »Dragi« in sploh v Komnu. Vse se pripravlja, vse se vadi in uri in d la. Vsi znaki obetajo, da bode ta dan prava ljudska slavnost, da se zbere ta d na tisoče občinstva v našej malej metropoli — v Komnu.

Veselični odbor trudi se neumorno pripravljati in prireja vse, da bode čim ne dostojneje vsprejel goste v svojo sred. Obeta se poset vinske razstave iz cele države. 6. junija t. l. bode nekaj rendez-vous iz vseh krajev naše ožje domovine.

Čisti prebitek ljudske veselice v Komnu dne 6. junija t. l. namenjen je v korist ljudske knjižnice v Komnu in družbi Cirila in Metoda. Ker je ves dobiček delčen v dobrodelne svrhe, res kulturne pomena, pričakovati se sme z gotovostjo na velikansko vdeležbo. Naše ljudstvo bode zopet dokazalo ta dan svojo tolikrat priznano požrtvovalnost in s tem poseti to prireditve, bode ponovno dokazalo, da se zaveda narodne zapovedi: V položi dar domu na altar! K. P.

(Dalje v prilogi.)

Jako ugodna prilika

V Solkanu št. 110 prodaja se hi v kateri se nahaja že več let dobro vpeljana gostilna s krasnim vrtnim gozdom.

Nadalje 1 obzidana ograda v st. dini Solkana na jako obzornem prostoru in 1 ograda takozvana »kliš« tudi obzidana z velikim poslopjem krasnim razgledom.

Natančneje pojasnila se dobi lastniku A. Mozetiču v Solkanu št. 111

Salon Central
Grand Elektro Bioskop
kinematograf

Piazza Ginnastica - Corso G. Verdi 32. - Via della Ginnastica

V soboto, dne 29. maja, ob 8. zvečer

5. veliki Highlife - večer

združen z vojaškim koncertom, pri katerem svira 47. pešpolka iz Gorice. — Krasen novodoben program ki se doslej v Gorici še ni izvajal. Najlepši vršor: Si in najdaljši film sedanjosti, z različnimi živimi vsprememami.

Polnoma nov dostojen program.

Vsaka predstava traja 2 uri.

Izlet v Sudan. Edino obstoječe po naravi post. slike. — Zidarski učenc. Velekomično. — Tri gostov pri mizi. Velekomično. — Bančni čuvaj. Ika dramatična predstava iz resničnega življenja. — Izgubil sem zamorca. Komično. — Začet škarije. Krasne fantastične slike. — Lov na bis. Velikansko naravno povzetje. — Francija in mornarica. Velezanimive slike. — Togota & Smešne slike.

Predstave:

Ob delavnikih ob 7^{1/2} in 9. uri zvečer. — praznikih in nedeljah predpoldno ob 1^{1/2} in 3. uri. — tude ob 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. in 9. uri. Kdor je moja podjetje enkrat videl, ostane stalen!

Domače vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je darovala gospa dr. P. K. l o v a 10 K, in sicer na mesto venca na grob g.čne Pavle Mozetičeve v Solkanu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala gospica Alma Kovačič pri sv. Luciji, o priliki otvoritve kolesarske restavracije 6 K. — Hvala vrlji gospici!

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. Fr. Lavrič, želez. revident v Gorici je prispeval za maj 1 K. Na račun mesečnine je prišlo 42.40 K.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica »Glasbene Matice« v Ljubljani) priredi v soboto dne 5. junija 1909 svoj redni XIV. koncert v dvorani »Trgovskega Doma«. Vspored: 1. Richard Wagner: Ouvertura iz opere »Rienzi«, izvaja vojaški orkester. 2. Anton Lajovic: a) »Vodica čista...«, b) »Črna lutnja«, mešana zbor. 3. Edvard Grieg: »Peer Gynt«, Suita, vojaški orkester. 4. St. Mokranjac: »Srbske narodne pesmi iz Stare Srbije in Makedonije«, mešani zbor. 5. Karl Bendl: »Švanda dudak«, narodna pravljica. Besede spisal Jaroslav Vrchlicky. Za soli, mešan zbor in orkester. Švanda dudak (tenor) g. Viktor Črnko. Tujec (bas) g. Artur Jakše. Marinka (sopran) g.čna Klementina Hrovatin. Vaščan (bariton) g. Rudolf Levpušek.

Dirigent g. Jos. Michl. — Orkester c. in kr. pešpolka št. 47. pod osebnim vodstvom kapelnika H. Hungerja.

Začetek ob 8^{1/2} uri zvečer.

Vstopnice se prodajajo v trgovini g. A. Gabršček v »Trgovskem Domu« in na dan koncerta od 7. ure in pol naprej pri blagajni.

Cene sedežev: I. razred parter ali galerija 3 K, II. razred 2 K, III. razred 1 K 50 vin. Stojišče 1 K, dijaki, vojakci-nečastniki in pevci slov. pevskih društev 50 vin.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Plakati za koncert 5. junija. P. n. uradi in zavodi, ki so prejeli te plakate, so uljudno naprošeni, da jih razobesijo na vidnem mestu.

Poglavitna točka koncerta Pevskega in glasb. dr. dne 5. junija je češka pravljica o vaškem godcu Švandu, ki je imenitno znal piskati na dude (dudelsak). Besedilo je spesnil slavni češki pesnik J. Vrchlicky, mojstrsko ga je preložil na slovensko Funtek. Današnji »Soča« ima ta prevod ponatisnjen. Prevod seveda nikoli ne more imeti vse svežosti originala, zlasti ne, kakor v tem slučaju, ko je bil prevajalec vezan ne le na pesniško merilo, nego tudi na ritem kompozicije. Pesem pripoveduje v veselem tonu, kako je Švanda nehal gosti dobro razpoloženi družbi, ker se je spomnil svoje ljubice, in se mu je zahotelo, da gre knji pod okno. Gostje ga prosijo, naj še gode, a on se ne da preprositi in gre. Na poti pa ga sreča tujec, in ta mu obljubi dobro plačilo, ako gre Švanda z njim, da gode tuji družbi. Švanda se da premotiti — ali usoda ga kaznuje s tem, da potem na potu k ljubi — zaspi ob razpotju, kjer stoje vislice! Spečega naj dejo potem vaščani in med njimi Marinka, njegova ljubica. Med glasnim smehom mu zapoje moralo: ako greš k ljubi pod okno, ne daj se premotiti niti od samega vraga ne, nego stopaj ravno pot naprej!

Smrtna kosa. — Na Žagi je umrl v visoki starosti 93 let gospod France Žagar, oče župana, znan ugleden mož in priden gospodar. Naj mu bo lahka zemlja domača! Preostalim naše sožalje!

Ustanovni občni zbor političnega društva za cerkljanski okraj se bo vršil v nedeljo dne 6. junija t. l., in sicer ob 2. popoldne pri Fr. Makucu. Na občni zbor pride dež. poslanec A. Gabršček. Vabi se na obilno udeležbo.

Razpis naučiteljske službe v Krminu. — Na zasebni ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda v Krminu na Goriškem, ki se razširi z novim šolskim letom v dvo-razrednico, se razpisuje definitivno naučiteljsko mesto s sledečimi prejemki: plače letno 1400 K, naturalno stanovanje oziroma stanarine 300 K, opravilne doklade 150 K. Prosilci naj svoje, s potrebnimi spričevali opremljene prošnje predložijo vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani do 15. junija 1909. — Pripominja se, da imajo prednost oni prosilci, ki so zmožni tudi italijanščine. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

»Društvo za varstvo zanemarjenih otrok za sodni okraj Tolmin« so darovali g. dr. Gruntar, odvetnik v Tolminu, g. dr. pl. Fabris, c. kr. notar v Tolminu in dež. sod. svetnik Primožič namesto venca na blagega in za vse dobro vnetega društvenega sovstanovnika Stankota Vrtoveca, vsak po 10 K. Iskrena hvala!

Shod za cestarje sklicuje vodstvo občnega zaščitnega društva avstrijskih državnih uslužbencev s sedežem v Trstu, in sicer se bo vršil ta shod dne 30. maja 1909. (prvi binkoštni praznik) ob 1 uri popoldne v dvorani restavracije Vuga v Sv. Luciji pri Tolminu s sledečim dnevnim redom: 1.) Vestno poročilo dosedanjega društvenega delovanja na korist cestarjev; 2.) Eventualna poročila in predlogi; 3.) Vpisovanje novih društvenikov.

»Bralno-pevsko društvo Ladija« v Devinu priredi na binkoštni ponedeljek javno tombolo. Začetek ob 6 uri. Pred in po tomboli ples, pri katerem svira vrla godba iz Nabrežine. Ker je dobiček tombole namenjen slovo otroškemu vrtecu v Devinu, prosí za obilno udeležbo odbor.

Socialni demokratje za nemško šolo ob državnem kolodvoru. — Kakor smo že poročali, se namerava zgraditi ob državnem kolodvoru v Gorici nemška šola, v katero naj bi železničarji pošiljali svoje otroke. Za sredo zvečer je bil sklican sestanek, na katerega je bil pozvan tudi zastopnik »des Schulbauvereines«, v resnici pa zastopnik »Schulvereines«. Na vabilih, katera so dobili železničarji tudi ob progi izven Gorice, je bil podpisan »Der Einberufer«. Ta »Einberufer« pa je, kakor smo izvedeli, socialni demokrat, ki je razposlal taka vabila tudi slovenskim železničarjem. Socialni demokrat torej lovi pod zastavo nemškega Schulvereina na ukaz postajenačelnika Wieserja slovenske železničarje, da naj pošiljajo svoje otroke v nemško šolo, kjer se morajo ponemčiti.

Početje soc. demokratov se obsoja samo po sebi. Na jeziku imajo internacionalizem pa pravico za vse, tu pa jih vidimo kot priganjače »Schulv.«, kamor naj bi hodili tudi otroci slov. železničarjev, da bi se potem raznarodili. Tu jih vidimo udeležene pri delu nemških nacionalcev, naperjenem proti Slovincem. — Nadejamo se, da se slov. železničarji lepo zahvalijo za ponujano nemško dobroto!

Posvečuj nedelje in praznike! — Včasih so pridigali, da morajo kristjani posvečevati nedelje in praznike; vse delo mora počivati, kristjani morajo v cerkev k maši, pridigi in krščanskemu nauku pa lepo mirno preživeti ostale ure dneva, kajti nedelja je Gospodov dan! — Ko je sedanjí škof Mahnič izdajal v Gorici »Rimskega katolika«, je imel posebno piko na Sokole, če so v nedeljo napravili kak izlet. Leta 1896. je pisal na 95. strani »R. K.« proti Sokolstvu, češ, da se hoče posokoliti narod po deželi ter je vskliknil: »Kakor da bi kmet ne telovadil celi teden! Ne, še v nedeljo vabijo ga iz cerkve in družine k telovadbi, k zabavam, k izletom, k plesom, da ga navadijo tako krvavo pridobljeni denar zapravljati!« Tako je pisal Mahnič. Kaj pa delajo današnji njegovi učenci? Zavrgli so njegove nauke ter hočejo, da kmetski fantje v čukovski uniformi telovadijo ne le med tednom, ampak tudi v nedelje in praznike; vabijo jih iz cerkve iz družine k telovadbi, k izletom, k plesom, da zapravljajo krvavo pridobljeni denar.

Čukovska slavnost bo na Binkoštno praznike v Vipavi. Niti tako velikih praznikov ne spoštujejo več, ampak morajo se iti »zvrat« (Mahničev izraz) v Vipavo! Na taka dva praznika morajo proč od cerkve in družine na izlet k telovadbi, k plesu, zapravljati denar. To je dandanašnji »katoliško« delo! Kaj vendar pravi strogi in dosledni Mahnič?!

»Banca popolare«. — Sedaj se peha v ospredje kot vzročitelja poloma bivšega ravnatelja Colle, ki se solnči lepo v miru v Italiji. Kakor je povedal »Corriere«, bi znašale Collejeve malverzacije 700.000 K. Colle je živl v Gorici kakor kak baron, imel ženo, ki ni bila nikdar dosti nališpana, delal izlete ter se gibal kakor kak bogataš; tudi hiše je kupoval. Meseca februarja so ga odslovili, mu dali dobro spričevalo, na kar je takoj zapustil Gorico ter šel v Italijo.

Da se je ta človek tako prosto gibal, temu je kriva tači okolnost, da imajo naši goriški Lahi to slabost, da zaupajo vse

Lahom iz kraljestva; gledajo ga kakor boga, in kadar jih kak tiček nabriše, se mu še lepo zahvalijo z dobrim spričevalom. Tudi če bi imeli kakega domačega sposobnega človeka na razpolago, se ne ozirajo nanj, ampak Lah iz kraljestva mora biti na takem mestu, potem se jim zdi, da so storili vse prav. — Sedaj preganjajo bivšega ravnatelja Colle ter so ga baje ovdčili državnemu pravdnistvu, toda kaj pomaga, ko je pa v Italiji, odkoder ga ne bo dobiti pred goriške sodnike.

Izmed gospode, ki je pri polomu najbolj prizadeta, se imenujejo posebno: dr. Bader, Bombig, Orzan, Venuti, Lenasi, Chiurlo. Najbolj korajžnega se kaže dr. Luzzatto.

Učenke čipkarske šole v Idriji, kakih 70 po številu, so napravile v četrtek zjutraj izlet v Gorico, zvečer so se vrnile. Ogledale so si mesto, muzej itd.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. A. Gabršček, tovarnar v Gorici, letos že drugi prispevek 200 K od mila, ki se prodaja v korist družbi. — Iskrena zahvala! (Iz pisarne družbe sv. C. in M.)

Potres. — Dne 27. t. m. zvečer ob 11 uri 28 min. se je pojavil na Goriškem zemeljski potres. Čutili so ga v Kanalu in v Levpi. Bil je valovit v smeri od zahoda proti vzhodu in spremljalo ga je podzemeljsko bobnenje. Bil je tako močan, da je v Kanalu mnogo trdno spečih vzbudil. — Gg. poročevalce prosí nadaljnih poročil prof. F. Seidl v Gorici.

Dvojna mera pri prvem obhajilu. — Pred par dnevi so bili otroci pri prvem obhajilu. Laške otroke iz šole v prehodu Edling je prišel obhajati v cerkev na Travniku sam nadškof in knez. Dobili so laški otroci tudi nekake medaljice za spomin, in sicer kar v cerkvi. Laški otroci so se postavljali — čudno pa so gledali slovenski otroci, ki so bili poprej pri obhajilu, pa jih ni prišel obhajati škof in tudi medaljice niso dobili. Laški fantiči se smejejo slovenskim pa pravijo, da so Lahii več vredni kot pa »ščavi«, slovenski so pa užaljeni ter se čutijo zapostavljene. Prav nič se ne pomenkujejo o svetosti zakramenta sv. R. T., ampak to jim leži pred očmi, da so bili Lahii odlikovani, Slovenci pa poniževani. Slov. stariši pa se čudijo, zakaj je škof tako postopal!

Naborniki iz okolice pojejo, ko gredo na nabor in ko gredo z nabora. Na Kormu to ni bilo vseh hlapcu »Kinežu«, ki jih je nahrulil, kakor se nam poroča, z »m... a, porco«. Fantje seveda niso nič reagirali. Za zmerjanje je dobil »Kinež« bajé eno »fliko«. Gospodar Kinežev pa je menda ravno tisti dan poslal nekemu Slov. nekam v Gore žganje. Slovenci, le vsi k Lahom in renegatom!

Za občinske volitve v Gorici ni bilo nobenega zanimanja. Na volišče so šli samo volilci, ki so navajeni hoditi volit vsako leto, ki so v kaki zvezi s kandidati ali pa, da imajo par uric prosto dopoldne. Vsa druga ogromna večina volilcev ostaja doma. Med goriškim prebivalstvom vlada velika nezadovoljnost z občinskim zastopom in magistratom, ker je mesto zalezlo v velikanske dolgove, ne stori pa se v proevit mesta skoro nič. Radi pač govori-jo o raznih načrtih, toda predno se kaj izvede, traja celo večnost in pa stroškov je neznansko veliko, ne pa da bi se moglo pokazati, da se je storilo kaj, da se ta ali oni načrt uresniči. Vodovoda še zdaj ni in kdo ve, kdaj sploh pridemo do njega. Umevno, da je meščanstvo sito gospodarstva na magistratu in v občinskem svetu ter si želi premembe. Toda ni človeka, ki bi pošteno dregnil v to gospodarstvo ter izzval tak odpor, da bi se preobrnilo na bolje.

Malo »revolucije« pa je bilo le v prvem razredu. Izvoljeni so: A. Pontoni 173 glasov, prof. Violin, 171, A. Frantz 169, Jos. Mulič 99 glasov. Nekateri niso hoteli voliti Muliča, marveč so volili Jos. Bramo.

Pregled železniške črte Gorica-Črvinjan se bo vršil 15. jun. t. l.

Kolesarsko društvo »Danica« je sklenilo, ker je vedno več zanimanja za dirko, katera se bo vršila dne 20. junija t. l. da naredi še poseben oddelek, in sicer za dirkače, kateri so si že pridobili pri kakšni dirki darilo. Dirka hitrosti Miren-Gorica 475 km. Darilo bode velika pozlačena svetinja, vseh daril bode pri čestni dirki 7 in eno posebno za I. dirkača. Pri polževi

dirki pa bodo 3 darila. Dirkačev se je že precej vpisalo in sicer tudi od bratskih kolesarskih društev: »Komen«, »Soča«, »Miren«, »Zarja«, »Sloga«. Pričakuje se, da se vpisejo še drugi dirkači drugih društev. Vpisovanje se vrši pri predsedniku društva g. Batjel-u. Natančni vspeled se pravočasno naznani.

Kolesarsko društvo »Zarja« priredi izlet k sokolski slavnosti v Črniče na binkoštni ponedeljek, in sicer pričakuje vsa bratska kolesarska društva na Ajševici, da se skupno odpeljejo v Črniče.

Kolesarsko društvo »Miren« v Mirnu priredi na binkoštni pond. izlet k sokolski slavnosti v Črniče. Odhod iz Mirna točno ob 1. uri popoldne; skupen odhod iz Gorice z društvom »Danica« ob 2. uri.

Lovsko in strelsko društvo naznanja, da se vrše strelske vaje na leteče plošče dne 30. t. m. v Št. Mavru.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Gliubich. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 30. t. m. do 6. junija t. l.

Kinematograf Central ima nov poučen program. »Izlet v Sudan«, »Lov na bisere« ter »Francija in nje mornarica«, so krasne poučne slike, na katere posebno opozarjamo.

Moll-ov Seidlitz-prašek

jo za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražljivimi čistil. kroglicami in gramicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Ponarejanje se sodujako zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšujoče in okrepujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I.

Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofoletti,

A. Glroncoli.

Sokolski vestnik.

V Črničah bo v ponedeljek velika Sokolska slavnost. Črniče sredi lepe Vipavske doline pa se nadejajo tudi lepega obiska od raznih strani.

Na vspeledu je: sprejem; obhod Sokolskih čet po vasi; nastop ajdovskega Sokola z dvema vrstama in črniškega odseka z eno vrsto; nastop tržaškega Sokola z dvema vrstama, goriškega z eno vrsto in Solkanskega z eno vrsto; prosta zabava in šaljiva pošta. Po veselici ples.

Lani je bila Sokolska slavnost v Ajdovščini, ki je vspela krasno v vsakem pogledu, letos pa naj bo tako v Črničah!

Bratje Sokoli! — V ponedeljek, 31. t. m. se bo vršila v Črničah sokolska slavnost, koje se udeležijo vsa primorska br. društva.

Dolžnost nas kliče, da se udeležimo vsi prvega nastopa mladega »Sokola«.

Iz Gorice se odpeljemo ob 2^{1/4} z Vip. železnico in se vrnemo z isto ob 10. uri zvečer.

Zbirališče: društvena telovadnica v ulici sv. Ivana 7; Odhod točno ob 1^{1/2}. Na zdar! Odbor.

Zveza narednih društev.

Na binkoštni ponedeljek v Gor. Vrtojbo! — Tu priredi namreč pevsko in bralno društvo »Napredok« svojo veselico. Nastopijo že dobro znani peyski zbor kakor tudi domači igralci v večji igri »Sladkosti zakonskega življenja«. Kdor se hoče torej seznaniti s sladkostmi zakonskega življenja, ne da bi mu bilo treba stopati pod jarem sv. Lukeža, naj gre v ponedeljek v Gor. Vrtojbo, oziroma naj stopi, ako je doma iz mesta, pri kapucinski cerkvi na pripravljene tramvaj. Veselica se bo vršila na dvorišču g. Iv. Batističa. Začetek veselice točno ob 3. pop. Omeniti je še, da bo tik odra velika slika našega gorskega slavnega, Simona Gregorčiča, v nadnaravni velikosti, lepo delo domačina.

Bralno in pevsko društvo »Ipava« v Mirnu priredi dne 20. junija t. l. javni ples.

Kolesarsko društvo »Gorica« priredi v ponedeljek dne 31. maja izlet v Črniče ob priliki sokolske slavnosti. P. n. člani so vabljeni, da se tega izleta polnoštevilno udeležijo. — Odhodi točno ob 2. pop. izpred kavarne »Central«. — Rednik g. Ed. Rusjan. Zdravo! Odbor.

Veselic »Zvezin« društev.

Dne 31. maja v G. r. Vrtovjbi (društvo »Napredek«); dne 6. junija v Pevmi (društvo »Naš prapor«), Komnu (Bralno društvo o priliki vinske razstave), Biljah (N. D. O.); dne 27. junija na Ajševici (nar. izobr. društvo); dne 29. junija v Gorici (Bralno in podporno društvo na Katarinju običajna veselica sv. Petra in Pavla); dne 4. julija v Rupi (dr. »Novi žar«); dne 27. julija v Koprivi (dr. »Zarja«); dne 1. avgusta v Rožni dolini (Gorica) (nar. izobraz. dr.); dne 5. septembra v Cerknem (40-letnica tamošnje Čitalnice).

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Opozarjamo slav. občinstvo na oglas g. Kravanja, s kojim se naznanja, da je prevzel trgovino J. Zornika v Gosposki ulici. Priporočamo.

Politični pregled.

Proračunski odsek je končal 27. t. m. razpravo o budgetu pravosodnega ministerstva. Za proračun je glasovalo 21 članov, proti pa 20; torej 1 glas večine je imela vlada. Slabo znamenje za bodočnost. — Govoril je v razpravi dr. Ploj, ki je odločno zastopal slovensko stališče, govoril je pa tudi — Gostinčar!

Znani Axmanov predlog iz nižjeavstrijskega dež. zbora, da naj se proglasi nemščina kot izključni učni jezik na Nižje Avstrijskem, ni dobil cesarske sankcije.

Skandal v proračunskem odseku. — Nemški poslanec Bachman se je drznil reči, da če se bo v Hebu češko uradovalo,

lahko tudi Čulufakri zahtevajo uradovanje v svojem jeziku. To je zbudilo ogorčenje. Češki poslanec baron Rolsberg je reagiral glasno. Vsenemec Malik mu je grozil s klofuto. Radi tega se je vršil dvoboj na pištole. Pri drugem strelu je bil Malik lahko ranjen v obrazu. S tem je bil dvoboj končan.

»Velezdajniški« senat v Zagrebu. — Tarabobochin in votantu Pavešiču je od predsed. sodnega stola prepovedano pohajati ponoči javne lokale, kjer sta pijana govorila o procesu. Votant Čuvaj je obdolžen zlorabljenja nekega dekleta! Lepa gospoda!

Razne vesti.

Strašen vihar je razsajal te dni na Portugalskem. V Lizboni je čital takrat duhovnik mašo v namen, da bi ponehala suša, kar je treščilo v oltar, strela je ubila duhovnika in dve ženski. V cerkvi je začelo goreti. Ljudje so bežali iz cerkve ter ranili pri tem 30 oseb.

Očeta ubil. — Krčmar Weiss v Kaluru na Nemškem je zahteval od svojega slaboumnega sina, naj ga ustrelji, kar je ta tudi storil, toda ker ga ni še do smrti, ga je na zahtevo očetovo moral ubiti s sekiro.

Roparski umor in policijski pes. — V Dortmundu na Nemškem so našli oropano in umorjeno 70letno ženo. Policijski pes je izvohal storilca. Povoahal mrliča in koj na to skočil na delavca Russweg-a, ki je bil navzoč in ki se je tako prestrašil, da je vse izpovedal.

Dijamant kraljice. — Nemška kraljica je izgubila iz svojega diadema lep dijamant. Vse iskanje je bilo brezuspešno. Sleđnjič so ga dobili v avtomobilu, v katerem se je peljala.

65.000 kron je stala te dni na Angleškem prodana knjiga s 400 stranmi. V tej neznatni knjigi so najstarejši tiskilaxton Ofizini, najstarejše Angleške tiskarne. Založena je bila knjiga v letih 1478—1481.

Na Tiroskem bodo goreli dne 20. junija t. l. po vseh gorah velikanski kresovi v spomin stoletnice odkar so bili premagani Francozi.

V pijanosti samega sebe zakla. — V Gradcu je bila neka družba pri pivu zelo razposajena. Član te družbe je hotel predstavljati mrtveca, ter se je zabodel s kuhinjskim nožem tako nesrečno, da mu je koj odtekla vsa kri.

Jerebična jajca v otroških povojih. — Na dunajskem trgu so bile jerebice zelo po ceni. Koj se je dognelo, da mora biti pri tem velika tatvina jerebičnih jajc, katera se izvaljajo na Dunaju. Jerebična jajca se kradejo po ogerskih gozdovih. Tatinci so prijeli v osebah dveh kmetov, ki sta prišli z vlakom na Dunaj in je vsaka imela dojenčka v povojih na rokah. Neki redar je kmalu spoznal, zasledovaje ju v hiši, kamor sta stopili, da je en dojenček izginil, in ko ga je iztaknil v omari, je videl, da dojenček ni drugega, kakor 600 jerebičnih jajc v otroških povojih.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na dožili (in celo v mostu) ulice ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Pohrtevalci (Hausier) se iščejo.

Zasluzek 4-6 kron dnevno. — Ponudbe pod Zasluzek 103. Poste restante Gorica.

Cedno, meblvano stanovanje (3 sobe) ev. tudi kuhinja, ali pa posamezne sobe se odda v najem. Kje, povč upravništvo.

Rado. Hvala za vabilo. Mi ni mogoče priti v nedeljo, v ponedeljek gotovo. Komaj čakam praznika, da se malo razveselim na izletu. Slavka.

Pijanino nov, križnostrunat z litim okvirjem se proda radi pomanjkanja prostora. Natančneje se izve pri upravništvu »Soče«.

Alaluja v hotelu.... Hudo se varaš, ker vse drugače, kakor si Ti misliš. Bodočnost bođe pokazala! — Prežalostno! Pozdrav od mene.

Slovenska brivnica

v Gorici na Travniku št. 21.

Se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba strogo čista, natančna in solidna. Obenem se priporoča sl. narodnim društvom za maskiranje pri igrah. Delo izvršim ceno in dobro.

Prevzemam vsa lasničarska dela.

V zalogi imam razne toaletne predmete, kakor: Bay-rum, zavozice za brke, brkomaze, briantine, mila itd. vse najboljše kakovosti.

V nadi, da me bo sl. občinstvo podpiralo, bilježim z odličnim spoštovanjem

Fran Novak,
brivec.

Veliko denarja

prihranite, ako naročite

sukno

naravnost iz tovarne. Po zelo nizkih cenah razprodaja strogo poštna tvrdka

Etzler & Dostal

trgovina z avstrijskim suknom

Brno, Schwedengasse 5/III.

Uzorci na zahtevo poštnice prosto.

ZAHVALA.

Za duševno podporo in tolažbo med dolgoletno in mučno boleznijo umrle preijabljene hčere, ozir. sestre, za mnogobrojno spremstvo ob pogrebu, za ginljivo petje pred hišo žalosti in na grobu, za podporjene krasne vence se presrečno zahvaljuje podpisane družina; posebno preč. duhovščini, sl. Čitalnici solkanski ter g. zdravniku dr. R. Thoma. — Vsemogočni tisočero povrni!

V SOLKANU, dne 28. maja 1909.

Žalujoča družina Mozetič.

Cerjenim odjemalcem se naznanja,

da se je z današnjim dnem, znana trgovina z modnim blagom v Zornikovi hiši, Gosposka ulica št. 11 zopet otvorila.

Podpisani se priporoča za blagohotno naklonjenost in obilen obisk, zagotavlja slavno občinstvo točne postrežbe!

Prodaja se blago tačas s popustom 20-50 odstotkov.

J. Kravagna.

Tolminska hranilnica in posojilnica

V A B I L O

na

XV. redni občni zbor,

ki se bo vršil

v nedeljo dne 6. junija 1909. ob 3. uri popoldne v združnem uradu v Tolminu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva, polaganje računa in bilance za leto 1908.
2. Poročilo nadzorstva o računu in bilanci za leto 1908.
3. Sklepanje o porabi čistega dobička.
4. Čitanje revizijskega poročila Združne zveze ter ukrepi vsled istega.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

„OHO“

„OHO“

„OHO“ znamka najboljšega izdelka. Edina zaloga v trgovini „OHO“ lastnik J. MEDVED.

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Praze. - Podružnica v Trstu.

IZDAJA 1909

VPISOVANJE

K 10,000.000
novih delnic Živnostenske banke.

na 50.000 novih delnic Živnostenske banke za Češko in Moravsko v Pragi
po K 200.— nominalne vrednosti v skupnem znesku deset milijonov kron.

PROSPEKT:

Živnostenská banka zavzema v gospodarskem življenju kraljevine Češke najodličnejše mesto. Njen delokrog obsega celo bančno delovanje v najširšem pomenu besede, največjo pozornost pa polaga banka na kreditno poslovanje v vseh oblikah in povspesuje na ta način najizdatnejši razvoj domačega narodnega gospodarstva.

Najpoglavitejša naloga Živnostenske banke je, da povspesuje koristi češko-moravskih posojilnic, iz katerih se je svoječasno Živnostenská banka kot poslovno središče imenovanih posojilnic ustanovila. Živnostenská banka ima zaslugo, da se je posojilništvo v letih sedemdeset in prihodnjih letih moglo tako hitro razviti in da se je v tako kratkem času oživila neštivilna vrsta tistih srednjih denarnih zavodov, kateri so ustanovljeni na principu samopomoči. Poljedelski kredit, v kolikor ne more biti vsled svoje visokosti pupilarnovnega kredita deležen, kakor tudi kredit majhnih obrtnij, sta dosegla praktični pomen pravzaprav komaj po posojilnični menici. In Živnostenská banka je le s svojim žirom dosegla, da je posojilnična menica na našem denarnem trgu postala tako popularna in priljubljena.

Posebno pa deluje Živnostenská banka že od začetka svojega obstanka na industrijalnem polju; ona priskrbuje tako obratna sredstva za najrazličnejša industrijska podjetja, kakor tudi da pomaga ustanavljati nova industrijska podjetja, ali pa da jači že obstoječe obrtne s tem, da jih skoča pritegniti po spremembi istih v delniške družbe združenemu kapitalu. Na ta način so nastale vsled delovanja Živnostenske banke s časoma sledeče tukaj v kronološkem redu navedene delniške družbe:

Praska delniška družba za strojedelstvo prej Breitfeld, Danek & Co v Pragi	del. kap. K 10,000.000
Prva češka sladkorčistilnica, del. družba v Pragi	" " " 3,200.000
Češka industrijska družba za sladkor	" " " 3,000.000
Elektrotehnična delniška družba prej Kolben & Co v Pragi	" " " 4,000.000
Zahodnočeška kaolinška in samotna tovarna, Horní Bříza	" " " 4,100.000
Gališko-bukovinska industrija za sladkor, delniška družba v Przeworsk-u	" " " 7,000.000
Pivovarna praških pivovarjarjev v Braník u v Pragi	" " " 2,400.000
Družba za rjavi premog „Florentini“, Světec, iz obtege vzeti družb. kap.	" " " 1,000.000
Hrvaško-slavonska sladkorno obrtna delniška družba v Osieku	" " " 4,000.000
Delniška sladkorna tovarna prej M. Valtera, Louny	" " " 2,500.000
A. Klazar, deln. družba industr. podjetja za platna v Kraljičinem dvoru	" " " 4,500.000
Delniška tovarna za tapetne in pohištvene snovi prej A. Klazar v Brnu	" " " 2,500.000
Železarnice v Hradec-u prej Hudlický & Polta sen., d. z. o. p., Rokycany	zadružni kapit. 600.000
Prva delniška tovarna v Pelhřimovu za snovi za krtače in čopiče prej I. Hrdina v Pelhřimovu	del. kap. K 500.000

Vsa ta imenovana podjetja izvrstno napredujejo in so vsled svojih dobrih izdelkov svetovnoznana. Voščena in svečna tovarna „Monopol“ v Mladí Boleslavi, katero je tudi Živnostenská banka ustanovila, se polagoma normalno razvija, ko je premagala začetne težave. Se svojim delovanjem na industrijskem polju goji Živnostenská banka tudi obširni komisijski posel za blago in se že skoro od začetka prišteva k najprvim komisijskim bankam za sladkor na praškem trgu. Banka preskrbuje komisijsko prodajo sladkorja za 4 čistilnice in 16 tovarn za surovi sladkor in se udeležuje na ta način tudi prav živahno na izvozu sladkorja.

Poleg komisijskih poslov za sladkor opravlja banka tudi komisijske posle s premogom, železom in petrolejem.

Pred dvema letima je nastopila banka tudi v poslovno zvezo z domačimi žgalcnicami za spirit in je ustanovila skupno s podružnico avstrijskega kreditnega zavoda v Pragi osrednjo pisarno za prodajo v gospodarskih žgalcnicah pridelanega spirita.

Da se povspesuje domača industrija s cenim in stalnim, t. j. neodpovedljivim kreditom, je organizirala banka v svoji praški centrali hipotečni oddelek, kateri nudi industriji pupilarno varni hipotečni kredit; na podlagi teh hipotek izdaja banka svoje 4 1/2% bančne zadolžnice, katerih se je razpečalo takoj v prvem letu v skupnem znesku K 8,500.000. Ta novi bančni delokrog ni samo bistveno povspesil interes domače industrije, ampak je prinesel na naš denarni trg nove, varne in zelo priljubljene vrednostne papirje. Bančne zadolžnice Živnostenske banke se vedno tako gladko razpečavajo, da jih banki nič ne ostaja v zalogi.

Svoj današnji veliki in vedno množični delokrog ima pripisovati banka zlasti neomenjenemu zaupanju najširših kapitalističnih krogov, kar je razvidno iz višine knjižnih vlog, katere Živnostenská banka oskrbuje. Pri tem je posebno važno, da se drži Živnostenská banka pri obrestovanju vlog one vsakokratnem denarnemu trgu odgovarjajoče mere, katero nudijo svojim vložnikom drugi jednaki bančni zavodi, t. j. da se zadovoljuje Živnostenská banka z onimi knjižnimi vlogami, katere dobiva kot prave hranilne vloge od svojih vložnikov in svojevoljnega zaupanja. Jasno sliko da nastopi, primerjajči zaznamek knjižnih vlog pri praških lokalnih delniških bankah koncem decembra 1908:

Češka eskomptna banka	K 32,092.048.67
Češka industrijska banka	" 12,036.226.80
Češka banka Union	" 65,344.597.16
Praška kreditna banka	" 15,786.212.62
Osrednja banka čeških hranilnic	" 19,037.977.61
Osrednja banka nemških hranilnic	" 9,153.029.68
Živnostenská banka	" 95,389.802.99

Na podlagi tega prospekta in v smislu sklepa rednega občnega zbora Živnostenske banke pro Čechy a Moravu v Pragi z dne 17. marca 1907 in upravnega sveta banke z dne 19. maja 1909 začne Živnostenská banka s povišanjem svojega delniškega kapitala

od trideset na štirideset milijonov kron z izdajo 50.000 novih delnic à K 200.

Nominalna vrednost v skupnem znesku deset milijonov kron

ter vabi tako p. t. gospode delničarje, kakor tudi vse druge interese na upisovanje pod sledečimi pogoji:

Vpisovanje se vrši s posebno vpisovalno izjavo pri centrali Živnostenske banke v Pragi, kakor tudi pri podružnicah v Brnu, Budjevicah, Iglavi, Krakovi, Lvovu, M. Ostravi, Pardubicah, Plznu, Prostejovu, Taboru, Trstu in na Dunaju. Vpisovanje začne z današnjim dnevom in konča 15. junija 1909. Vpisovalni kurs znaša K 232.— za delničarje, K 238.— za nedelničarje. Za izvrševanje prejemne pravice naj se predložijo stare delnice brez kuponovih pol za kolkovanje. Po kolkovanju se bodo takoj zopet vrnile. Pri vpisovanju je založiti kavejco K 60.— v gotovini, za vsako podpisano delnico; kavejca se obrestuje z 4% in se po razdelitvi podpisovalcem na prideljenih delnicah kot prvo vplačilo zaračuni, eventualni prebitok pa vrne. Pravico za razdelitev ima upravni svet. Drugo vplačilo K 100.— se mora najdalje do 31. julija t. l. poravnati. Popolno vplačilo dodeljenih delnic s plačanjem zadnjega obroka po K 72.— oziroma 78.— se mora izvršiti najdalje do 30. septembra 1909. Nove popolnoma vplačane delnice se bodo p. t. gospodom podpisovalcem začetkom leta 1910 izročile, ako se povrnili tozadavna blagajniška potrdila za posamezna vplačila. Če poravnava posamezna vplačila se od tega dne pa do 30. septembra t. l. obrestujejo z 4%. Kdor ne bi do določenega termina popolnoma vplačal novih delnic, zgubi vsako pravico do njih. Vplačana kavejca zapade potem v prid bančnega rezervnega zaklada. Za dodeljene delnice odškoduje banka že vnaprej od 1. oktobra 1909 do 31. decembra 1909 s 4% obrestmi od izdajalnega kursa; nove delnice bodo potem ravnatoko, kakor stare delnice deležne dividend za poslovno leto 1910. Za podpisovanje potrebne tiskovine se dobijo franco pri blagajnah Živnostenske banke v Pragi in pri podružnicah.

V PRAGI, dne 20. maja 1909.

Da so deležni teh bogatih sredstev, katere Živnostenská banka oskrbuje, na najpripravnejši in neposrednejši poti produktivni razredi, da si s pomočjo bančnega kredita nove vrednosti ustanavljati zamorejo, je ustanovila banka v teku let celo vrsto podružnic na Češkem in izven Češke in ustanavlja naprej podružnice v primeri z množičim se lastnim kapitalom. Do danes je banka odprla svoje podružnice v Brnu, Plznu, Pardubicah, Taboru, Budjevicah, Iglavi, M. Ostravi, na Dunaju, v Krakovu, Prostejovu, Lvovu in Trstu. V Ljubljani nad Labo je ustanovila trgovino za premog in v Londonu lastno agenturo za trgovino z železom. V zadnjem času namerava banka napraviti v Olomucu novo podružnico.

Poleg ustanovitve lastnih podružnic se ozira in pazi banka na napravo samostojnih denarnih zavodov. Na ta način je nastala pred nekolicimi leti Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in v najprihodnejšem času bode začela poslovati Hrvaška deželna banka v Osieku-u.

Vsled svojega živahnega menjaličnega poslovanja v centrali kakor tudi v podružnicah, posebno pa v podružnici na Dunaju, umešča Živnostenská banka vsako leto velike vsote rent in drugih vrednosti privatnim kapitalistom, javnim fondom in drugim denarnim zavodom srednje vrste. S tem, da ima Živnostenská banka svoj sedež v najbogatejši deželi monerhije, je pri rentnih in drugih javnih emisijah, kakor tudi pri emisijah deželnih in hipotečnih bank najvažnejši faktor.

Živnostenská banka ima tudi zelo živahno zvezo z vsemi važnejšimi trgi v inozemstvu in goji redno in živahno poslovanje z Ameriko.

O docedanji povzdigi Živnostenske banke pričajo njene bilančne številke, katere so iz bilanc iz leta 1888, 1898 in 1908 v sledeči tabeli po redu sestavljene:

Najvažnejše številke iz čiste bilance Živnostenske banke k 31. decembru:

AKTIVA:	1888	1898	1908
Menični portfolji	K 7,807.837.74	K 40,081.735.40	K 107,506.673.78
Posojila na vredn. papirje in report	" 2,429.627.40	" 18,132.491.84	" 39,476.729.55
Stanje elektov za račun banke	" 2,579.886.12	" 8,184.700.—	" 15,099.018.41
Stanje efektov za račun sindikatov	" —	" 1,448.636.—	" 2,076.463.50
Hipotekarična posojila	" —	" —	" 8,840.000.—
Dolžniki	" 4,798.575.48	" 4,101.755.10	" 80,851.115.66
Bančno poslojje v Pragi	" —	" 1,513.297.80	" 1,937.000.—
Bančna poslojja podružnic v Pardubicah, Budjevicah, M. Ostravi, na Dunaju in Ustji n. Labo	" —	" —	" —
Hiša v Pragi: Hotel „Črni konj“	" —	" —	" 1,328.047.77
			" 1,427.000.—
PASIVA:	1888	1898	1908
Dela kapital	K 6,000.000.—	K 16,000.000.—	K 30,000.000.—
Denarne vloge na vložne knjižnice	" 9,783.765.96	" 30,573.459.06	" 95,389.802.99
Upniki	" 988.702.50	" 30,970.496.86	" 114,110.732.36
Jamstveni fondii kred. društev	" 669.660.—	" 1,256.285.—	" 1,918.685.—
Rezervni zakladi	" 335.724.26	" 3,684.455.78	" 6,756.755.03
Posebne rezerve	" 186.199.72	" 414.307.46	" 1,200.000.—
Penzijski zaklad	" 391.585.38	" 1,368.896.22	" 3,099.110.19
Spec. rezervni fond za bančne zadolžnice	" —	" —	" 200.000.—
Čisti dobiček	" 428.966.82	" 1,669.842.66	" 2,702.482.88

Povdarjati je, da je dosegla Živnostenská banka

v letu 1892 skupnega letnega prometa	K 1,944,663.418.12
" " 1896	" 3,349,159.622.14
" " 1900	" 6,660,393.893.16
" " 1904	" 9,390,768.988.12
" " 1908	" 14,252,415.715.64

Da se banka v škodo svojih redno se množičih strank v svojem razvoju ne ovira, sklenil je upravni svet Živnostenske banke v svoji seji dne 19. majnika 1909. da se delniški kapital banke v smislu sklepa rednega občnega zbora z dne 17. marca 1907 od K 30,000.000 poviša na K 40,000.000.

To povišanje ne odgovarja samo današnjemu pomenu Živnostenske banke, ampak tudi vedno večjim zahtevam, ki se stavijo na banko. Neprenehoma množče se in v najrazličnejše oblike naraščajoče poslovno delovanje banke daje jamstvo, da bodo našla nova sredstva ne samo zadostno uporabo, ampak tudi primerno obrestovanje, kakor do sedaj.

Kurs novih delnic znaša na podlagi vpisovalnih pogojev K 232.— za delničarje in K 238.— za nedelničarje. Današnji dnevni kurs znaša K 244.—

Glede bančnih rezerv, katere so dosegle kontem 1908 K 7,956.755.03, znaša notranja vrednost delnice K 253.35.

Posebno važna okolnost je pa ta, da se bode s to izdajo pomnožil redni rezervni zaklad banke za več kakor K 1,600.000, tako da bodo znašale bančne rezerve skoraj K 10,000.000.

Delnica Živnostenske banke, katere se rentuje danes po 5.35%, se prišteva med kapitalističnimi krogi k najboljšim dividendnim papirjem. Kurs je stalen in se ne spreminja, kakor drugi dividendni papirji. Pred nekolicimi meseci, ko smo se nahajali pred nevarnostjo vojske s Srbijo, so več ali manj skoraj vse delnice v kurzu trpele, ali delnice Živnostenske banke so ostale neškodovane pri svojem popolnem kurzu.

Nove delnice se bodo na dunajski in praški borzi kvotirale, ravnatoko kakor so bile kvotirane delnice prejšnjih izdaj na obeh imenovanih borzah.

Živnostenská Banka pro Čechy a Moravu v Praze.

Le malo časa.

Le malo časa.

Ekspozna turdka za moške obleke

M. & E. König

DUNAJ V.
Remprechtdorferstrasse št. 28.

Dokler traja naša velikanska zaloga razpošiljamo moške obleke iz najboljšega blaga po zelo znižani ceni.

Moške obleke:

Obleka iz ševjota . . . K 18, 20, 24 in više
„ „ kamgarua „ 22, 24, 26 „ „
površnik . . . . . „ 18, 20, 24 „ „
nepremočljivi plašči „ 18—
obleke za dečke . . . „ 10—

Pri naročilu je navesti barvo, mero čez prsa in dolžino hlače v koraku.

Neugajajoče se zamenja ali pa se povrne denar.

Razpošilja se le proti povzetju!

Rimske toplice v Tržiču

(Monfalcone) na Primorskem.

Temperatura 38-40°. — Odprto od 1. junija do konec septembra. — Kopališče povečano in na novo urejeno s 40 sobami. — Postrežba točna in izvrstna.

Oskrbništvo.

Lep spomin

na birmo in veliko veselje ima vsak birmanec, ako dobi v dar dobrodošlo uro.

Čast. gg. botrac in botricam uljudno priporočam svojo veliko zalogo najboljših švicarskih ur, verižic, prstanov, priveskov, uhanov, zapeštnic itd. bodisi zlatih, srebrnih, niklastih ali amerik. double. Vse po jako nizkih cenah. Pojasnila izvršuje točno in ceno.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec

Gorica, Tekališče Josipa Verdi 26.

Steckenpferd-

lilijino mlečnato milo

je najnežnejše milo za kožo.

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Intarurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novoj obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

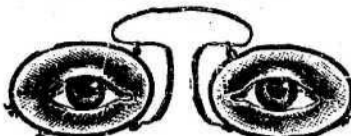
Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5-6%.

POZOR!

Edini specijalist — optik
J. Primožič - Gorica

na Kornu št. 13.

priljubljen svojo bogato zalogo optičnih predmetov kakor: raznovrstna očala bodisi niklasta ali zlata v vseh številkah, (Bergkristal), leče itd. vse le po zdravniških predpisih.

Velika izbor: barometrov, toplomerov, zdravniških toplomerov, kukal za lovsce in hribolazce, vage za vino, žganje in razne druge tekočine, mikroskopov ter drugih predmetov spadajočih v to stroko.

Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. Cena blagu konkurenčna.

Na željo se pošilja blago tudi na dom.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporoča

J. Primožič, optik.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga — — oljkinega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 123, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveča.

Cene zmerne.

Dobro idoča gostilna

v trgu na deželi

se odda v najem

pod ugodnimi pogoji.

Zglasiti se je do 1. junija, naslov pove upravnistvo.

Naznanilo. — Na razna vprašanja slavnega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči pravo plzensko pivo »prazdroj« v Gorici v hoteljskih restavracijah, in sicer:

v hotelu . . . . . »Pri pošti«

»Unien«

»Pri zlatem jelenu«

»Tri krene«

ter da ga odhajam na debelo iz zaloga v sodčkih po 100, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem.

A. I. Pečenko,

zalagatelj za Goriško-Gradiščansko

v Gorici, tek. Josipa Verdi 26/28.

N. B. — Kdor pije plzensko pivo pri »Zlatem jenu« prispeva 25 vinarjev pri hektolitru za »Dijaško kuhinjo«.

Varstvena znamka: „Sidro“
Emin. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod priznано kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 140 in 2— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako priljubljenega domačega zdravila se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko „Sidro“ ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatemu jenu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Pozor!

Slavnemu občinstvu v mestu in na doželi uljudno naznanjava, da sva otvorila v

Semeniški ulici št. 8,

poleg trgovine gosp. Ant. Fona, klobučarja, večjo, povsem na novo opremljeno trgovino s šivalnimi stroji: Original Victoria, Singer in strojev dunajskih tovarov, z dvokolesi svetovnoznane tovarne Puch, Waffner, Dürkopp in drugih iz raznih tovarov — po zelo nizkih cenah. Nadalje imava v zalogi gramofone ameriške vrste, lovske puške, od najfinejše do najpriljubljenejše vrste, samokrese najnovjših sistemov, navadne in dinamitne patrone ter vse v to stroko spadajoče predmete. Možna nama bude posej postreči cenj. odjemalcem — po jako nizkih cenah, — kajti dava vsak predmet 10% ceneje nego vsak drug trgovec te stroke.

Za mnogobrojni obisk se uljudno priporočava

Kerševani & Čuk.

Lekarna Cristofolletti, v Gorici na Pravniku.

Trskino (štorkižovo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno. rmenne barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerovni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedetom. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamoram jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijska pljača iz kine in železa.

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zakaj prodaja Leopold, kralj Belgijcev svoje podobe? Francoski listi pišejo o tem, da hoče kralj s tem kaznovati svoje hčeri. Drugače bi se njegove znamenite slike koj prodale po njegovi smrti, denar bi pa dobile hčere, česar pa noče kraljevi oče. Mnogo Rubensovih slik je že prodanih.

Dobrotniki na račun občine. — Dunajski občinski svet se je odpeljal v San Pelagij k otvoritvi tamošnje zdravilnice. Nekateri občinski svetniki so na svoj račun podaljšali ta izlet, šli v Dalmacijo, potovali po Bosni in Hercegovini bili povsod sprejeti ob pogrneni mizi. Sedaj ko bi se morali izkazati hvaležnost dotičnim občinam, katere so jih pogostile, so pa sklenili v občinskem svetu na Dunaju, naj daruje občina sama 3600 kron revežem v onih občinah, kar seveda ni prav, kajti kdor je pogoščen, naj tudi sam plača napitnino. Toda v dunajskem občinskem svetu imajo klerikalci veliko večino, zato je tudi ta sklep prodir.

Samomor otroka. — Enajstletni učenec Ivan Čapek iz Pöchlarna na Niže Avstrijskem je šel menjat denar, domov gre doč je pa zgubil 10 kron. Iz strahu pred kaznijo se je vrgel pod brzovlak, kateri ga je popolnoma razmesaril.

Najdražja čokolada. — Mlad trgovec v Zechlinu na Nemškem je zavil košček čokolade, označil na zavitku vrednost pošiljatve 1 milijon mark in poslal to »vrednostno« pismo nefrankirano svoji nevesti v Neuruppin kot darilo. Na pošti so pošiljatev še enkrat zapečatili, označili porto s 162 markami in poslali jo s spremstvom v Neuruppin. Nevesta ni hotela sprejeti pošiljatve, ker bi morala plačati 162 mark, za to je šla pošiljatev nazaj, za kar je bilo treba zopet plačati 162 mark, tako da je moral hočeš, hočeš plačati trgovec 324 mark za košček čokolade in za svoj nedolžen dovtip.

Dunajski podžupan dr. Pörzer pri papežu. — O priliki proglasitve patra Klemensa Hofbauer-ja za svetnika, se je šel poklonit papežu v imenu dunajskega občinskega sveta dr. Pörzer. Papež je poslal blagoslov celemu občinskemu svetu dunajskemu; menda ni vedel, da sede v njem tudi tako hudi »sovražniki cerkve« kakor so liberalci in socialni demokratje.

Telesna moč govornika. — Profesor Patrizi v Modeni je pretehtaval profesorje pred predavanjem in po predavanju in dognal, da postane predavatelj po predavanju lažji. Nekega dijaka je Patrizi pustil dve uri brati, kar znači majhno duševno delo — in dijak je izgubil mnogo ogljikove kisline. Pri živahnem govoru, kjer sodeluje celo telo, pa izgubi govornik še več telesne moči.

M. Horvat

klobučar

v Gorici, Gosposka ulica št. 12.

Edina izdelovalnica raznovrstnih čepic za društva.

Posebnost: čepice za gg. kolesarje.

Velika izber raznovrstnih klobukov. Cene zmerne blago prve vrste.

Jako ugodna prilika!

V Solkanu št. 110 prodaja se hiša v kateri se nahaja že več let dobrovpeljana gostilna s krasnim vrtom in gozdom.

Nadalje 1 obzidana ograda v sredini Solkana na jako obzornem prostoru in 1 ograda takozvana »kušter« tudi obzidana z velikim poslopjem in krasnim razgledom.

Natančneje pojasnila se dobé pri lastniku **A. Mozetiču** v Solkanu št. 110.

Dobre idoča gostilna

v trgu na deželi

se odda v najem
pod ugodnimi pogoji.

Zgledati se je do 1. junija,
naslov pove upravništvo.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče alu-bronirkega in drabnega blaga ter tkanil, preje in ožilj.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojaše in ševalje.

Svetilnice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in gostilne ter vsake vrste plošče, zastopnik automatov za gostilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev. Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem pri

Batjel-u

Gorica

Stare plošče od gramofonov se zamenjajo in sicer za tri se udobi eno novo.

Občni zbor

„okrajne posojilnice v Boveca“

bode 6 junija 1909 ob 3. uri pop.

v Občinskem domu

DNEVNI RED:

1. Čitanje revizijskega poročila in vkrepi vsled istega.
2. Potrjenje računa za leto 1908.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.

K obilni vdeležbi vabi društvenike

Načelstvo.

Lep spomin

na birmo in veliko veselje ima vsak birmanec, ako dobi v dar dobroidočo ure.

Čast. gg. botrom in botricam uljudno priporočam svojo veliko zalogo najboljših švicarskih ur, verižic, prstanov, priveskov, uhanov, zapoštnic itd. bodisi zlatih, srebrnih, niklastih ali ameriki. double. Vse po jako nizkih cenah. Pojasnila izvršujejo točno in cenno.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec

Gorica, Tekališča Josipa Verdi 28.

Rimske toplice v Tržiču

(Montalcone) na Primorskem.

Temperatura 38–40°. — Odprto od 1. junija do konce septembra. — Kopališče povečano in na novo urejeno s 40 sobami. — Postrežba točna in izvrstna.

Oskrbništvo.

Pozor!

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjava, da sva otvorila v

Semeniški ulici števil. 8,

poleg trgovine gosp. Ant. Fona, klobučarja, večjo, povsem na novo opremljeno trgovino s šivalnimi stroji: Original Victoria, Singer in strojev dunajskih tovarov, z dvokolesi svetovnoznane tovarne Puch, Waffner, Dürkopp in drugih iz raznih tovarov — po zelo nizkih cenah. Nadalje imava v zalogi gramofone ameriške vrste, lovske puške, od najfinejše do najprostejše vrste, samokrese najnovejših sistemov, navadne in dinamitne patrone ter vse v to stroko spadajoče predmete. Možno nama bode poslej postreči cenj. odjemalca — po jako nizkih cenah, — kajti dava vsak predmet 10% ceneje nego vsak drug trgovec te stroke.

Za mnogobrojni obisk se uljudno priporoča

Kerševani & Čuk.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1906. v zadrugni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1906. sklenilo za leto 1906. ta-le načina poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obratovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrastuje po 4%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Iz Ljubljane v New-Jork

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodmi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovejšimi modernimi parobrodmi: Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdane ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebnj pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tischlerjevi gostilni.